

Sp. zn. 4355/2016/VOP/LO
Datum 31. srpna 2016

Vážená paní
Jana Kovaříková
Nemocniční 1062/26
407 46 Krásná Lípa u Rumburka

Vážená paní Kovaříková,

odpovídám na Váš dopis z července tohoto roku, v němž s dalšími rodiči dětí vzdělávaných v Mateřské škole a Základní škole Krásná Lípa, Školní 10/558 (dále jako „škola“), vyjadřujete nespokojenost s mými kroky při prověřování postupu ředitelky školy RNDr. Ivany Preyové.

Můj postup započal na podzim minulého roku, kdy se na mě obrátili stěžovatelé, někteří rodiče dětí vzdělávaných v uvedené škole, kteří považují vytvoření paralelních tříd prvního ročníku ředitelkou školy za diskriminační, neboť žáky rozdělila na základě jejich národnosti (romského, respektive neromského původu). Bylo tak třeba posoudit, zda ředitelka postupovala v souladu s právními předpisy, nikoli zajistit ukončení fungování školy, jak uvádíte v dopisu. Mí spolupracovníci nejprve hovořili se stěžovateli, poté jsem osobně problematiku řešila se starostou a místostarostou Krásné Lípy, tedy se zřizovatelem školy. S přihlédnutím k právní úpravě jsem postup ředitelky školy musela vyhodnotit jako diskriminační. Zřizovateli školy jsem adresovala několik doporučení, která poté byla zveřejněna na webových stránkách města Krásná Lípa a jež rozporujete.

Nesouhlasíte s tím, že by měly výhody a práva dostávat jen některé děti. Z Vašeho dopisu není patrné, z čeho konkrétně dovozujete, že český právní řád zajišťuje rozdílné právní postavení různým skupinám lidí. Při své činnosti se věnuji nejen posuzování diskriminace a zajištění práv národnostním menšinám (Romům). Prověřuji všechny podněty týkající se přístupu ke vzdělání, ať namítají nerovný přístup ke vzdělání z důvodu zdravotního postižení, etnicity nebo národnosti, pohlaví, věku a dalších diskriminačních důvodů zmíněných antidiskriminačním zákonem.¹ Já a mí spolupracovníci řešíme řadu případů dětí a žáků s potřebou podpůrných opatření, respektive zajištění podmínek při jejich vzdělávání. Více informací o těchto případech naleznete na webových stránkách.²

Uvádíte, že chyba je především na straně romských rodin, jejichž děti mají velké absence. Jsem si vědoma toho, že vyšší absence ovlivňují školní výsledky žáků a že za plnění školní docházky nesou primární odpovědnost rodiče (zákonní zástupci³). Pokud v této své povinnosti selhávají, má škola poté, kdy se situace nenapraví ani po udělení výchovných opatření apod., informovat orgán sociálně-právní ochrany dítěte.⁴ Pokud jde o žáky prvního ročníku krásnolipské školy, kteří

1 ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění pozdějších předpisů

2 Na webových stránkách je evidence stanovisek ochránce, kde lze nalézt anonymizované zprávy: <http://eso.ochrance.cz/Vyhledavani/Search>.

3 ustanovení § 22 odst. 3 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (školský zákon)

4 Ustanovení § 6 písm. c) ve spojení s § 10 odst. 4 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, pokud tedy v docházce do školy dítě dostatečně nepodporuje rodina, mají být ve smyslu uvedeného předpisu aktivní pedagogové, případně vedení školy a iniciovat spolupráci s orgánem sociálně-právní ochrany dětí. Tento

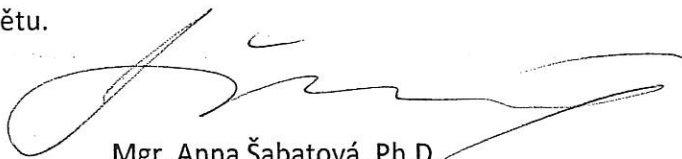
začali školní docházku v roce 2015/2016, starosta mě neinformoval, že by jejich docházka byla v tomto ohledu problematická.

Vyjadřujete neochotu společného vzdělávání Vašich dětí s romskými.⁵ Musím Vás však upozornit, že ředitelka není oprávněna rozdělovat žáky na základě národnostního původu, a to ani na přání zákonných zástupců žáků. Podle Vašeho názoru Vaše děti nemohou v případě společného vzdělávání s romskými žáky beze strachu navštěvovat školské zařízení. Obavu o bezpečí při vzdělávání svých dětí sdělili při rozhovoru s mými spolupracovníky i romští rodiče. Je však povinností zaměstnanců školy zajistit bezpečné podmínky pro vzdělávání všem dětem. Navíc starosta Krásné Lípy mě informoval, že škola zajišťuje bezpečnost dětí a nevidí v této otázce žádný deficit na své straně. Proto pokud tyto obavy na Vaší straně přetrvávají, nezbývá než se obrátit na školu a zřizovatele.

Respektuji podporu, kterou vyjadřujete stávající ředitelce školy. Mým úkolem však není prověřovat a hodnotit její organizační a pedagogické schopnosti, to je úkolem České školní inspekce, která školu navštívila opakovaně. Mým úkolem je vyhodnotit, zda její kroky při vedení školy mohly představovat diskriminaci, a dále poskytnout případným obětem diskriminace metodickou pomoc⁶ a vydat doporučení zřizovateli či škole. Proto jsem vyzvala starostu Krásné Lípy jako představitele zřizovatele školy k řešení situace. Přestože z dopisu vyplývá Vaše neochota vzdělávat své děti s romskými dětmi, vytváření oddělených škol, tříd a skupin pro romské děti nejenže představuje protiprávní postup, ale současně prohlubuje sociální exkluzi Romů a jejich segregaci. Uvádíte, že neexistuje univerzální recept na desegregaci a že Váš region je specifický. S tím lze nepochybně souhlasit. Desegregace však vyžaduje komplexní řešení a nepochybně jde o dlouhodobý proces, k němuž by měly přispívat v první řadě právě státní orgány, orgány samosprávy i školy a školská zařízení jimi zřízená. Proto je třeba vytváření etnicky (národnostně) oddělených tříd či škol odmítnout.

Vážená paní Kovaříková, svým dopisem vyjadřujete názor na můj postup. Proto jsem podala vysvětlení k Vaším otázkám. V návaznosti na své další kroky seznámím v souladu se zákonem o veřejném ochránci práv⁷ veřejnost o svém postupu a konečných závěrech. Pokud byste Vy nebo někteří další rodiče podepsaní pod Vámi odeslaným dopisem žádali bližší vysvětlení k výše uvedenému, obraťte se, prosím, na zaměstnankyni Kanceláře veřejného ochránce práv Mgr. Lucii Obrovskou (tel. číslo 542 542 255, e-mail luce.obrovska@ochrance.cz), která je pověřena přípravou podkladů ve zmiňovaném podnětu.

S pozdravem

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D.
veřejná ochránkyně práv

postup ukládá i Metodický pokyn ministerstva školství k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních ze dne 16. října 2007 (č. j. 20 006/2007-51).

⁵ Ohradzujete se proti případné legislativní změně, která by zamezila volbě zákonných zástupců ohledně školy pro své dítě, s tím, zda takové řešení není diskriminací. Systém, kdy zákonný zástupce nevolí konkrétní školu, je však běžný v řadě zemí a diskriminaci nepředstavuje, a to ani nepřímou. Diskriminace je v českém právním řádu vymezena výše citovaným antidiskriminačním zákonem a může ji představovat nerovné zacházení ve vymezených oblastech na základě diskriminačních důvodů. Zavedení povinné spádovosti není diskriminací ve smyslu uvedeného zákona.

⁶ ustanovení § 21b zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů (dále jako „zákon o veřejném ochránci práv“)

⁷ Podle § 23 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv je mou povinností soustavně seznamovat veřejnost se svou činností a s poznatky, které z mé činnosti vyplynuly.